

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת שמות

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִם אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בְּאֵז (א. א.)

צריך להבין למה מתחילה אמר 'הבאים' לשון הוה, ואח"כ אמר 'איש וביתו באו' לשון עבר.

והנראה לומר שזה ידוע ממרן האריז"ל (שער הכוונות דרושי הפסח ד"א. פע"ח שער חג המצות פ"א) שישראל שהיו באותו הדור של שעבוד מצרים, היו בחינת אותם הניצוצות של ק' שהוציא אדה"ר באותם ק"ל שנים עד שלא נולד שת, ואח"כ באו בגלגול בדור המבול, ולכן היו גם הם משחיתים זרעם על הארץ, כעין השורש אשר משם נוצרו וחוצבו עד שנימוחו עיי"ש.

והנה מבואר בזה"ק (ח"א עג.), שנח רצה לתקן חטא אדה"ר ולא עלתה בידו, ואדרבה קלקל יותר, וז"ל: 'יחל נח איש האדמה ויטע כרם' (בראשית ט כ), רבי שמעון אמר, הוא דחכמתא איהו הכא בהאי קרא, כד בעא נח למבדק בההוא חובא דברק אדם הראשון, לאו לאתדבקא ביה, אלא למנדע ולא תקנא עלמא ולא יכול, סחט ענבין למבדק בההוא כרם, כיון דמטא להאי, 'וישכר ויתגל' ולא הוה ליה חילא למיקם עיי"ש.

וזה מה שמרמז כאן התורה 'הבאים' בני' ג"ח, לומר שהדור של שעבוד מצרים תיקנו חטא אדה"ר מה שלא תיקן נח בדור המבול. ועוד מרמז התורה 'באו' בני' ט' אותיות של שם ב"ן כזה יו"ד ה"ה

ו"ו ה"ה, היינו כי הרי כל השבירה ונפילת הרפ"ח ניצוצין היתה בשם ב"ן, ושם הוא עיקר התיקון, כמבואר בעין חיים (שער רפ"ח ניצוצין פ"ב).

וזהו מה שממשיך התורה לומר יבני ישראל פרו' פרו' עה"א בני' רפ"ח עה"כ, היינו שבני ישראל שהיו בשעבוד מצרים תיקנו אלו הרפ"ח ניצוצין. וכל זה נעשה ע"י זישרע' בני' תור"ה עה"כ, זירב' בני' דר"ך, היינו ע"י שהלכו בדרך התורה תיקנו כל הרפ"ח ניצוצין שנתפזרו במצרים, וזה מרמז ג"כ הר"ת של ו'אלה ש'מות בני ישראל ר"ת שבי"ו כי ענין ירדת בני ישראל למצרים היה כדי לעלות משם הניצו"ק.

זיעצמו' בני' רכ"ב, היינו שעי"ז נעשו מרכבה לשכינה, 'במאד מא"ד' בני' שם מ"ה החדש המתקן את השבירה וכל הרפ"ח ניצוצין משם ב"ן, וכ"ז ע"י שאוחז עצמו במדת הענווה בבחינת 'נחננו מ"ה' (שמות טו ז), אז יוכל להמשיך מ"ה החדש, ולהיות מרכבה לשכינה, כי בהיפוך ח"ו אז אין אני והוא יכולין לדור בעולם, כמאמרם ז"ל במסכת סוטה (ה.).

ואז יהיה 'זתמלא הארץ אתם' ותימל"א עם ' ה' הניקוד בני' דע"ת עה"א, בבחינת 'כי מלאה הארץ דעה את הוי"ה' (ישעיה יא ט), היינו שבא לרמז שכל

בס"ד, עש"ק פרשת שמות
כ"ד טבת תשפ"א – שנה י"ב גליון תקמ"ב

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש	ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
5:32	6:10	4:16	4:30	4:28	4:11
5:33	6:06	4:30	4:30	4:28	4:11
5:47	5:59	4:28	4:30	4:28	4:11
5:30	5:42	4:11	4:30	4:28	4:11

מבתיכם חודשי. מולד טבת: יום רביעי טעה 17:35 3 הלוקים

נא לשמור על קדושת הגליון

התיקון של מצרים היה בבחינת דעת, כי כל גלות מצרים היתה בדעת כמבואר ממרן האריז"ל (שם בשער הכוונות ובפע"ח) וז"ל: כי כל אותו הדור היו מבחינת הדעת, ונודע כי כשח"ו פוגמים למטה באיזו מדה וספירה עליונה, הנה הם גורמים הקלי' שיתאחוז ויקחו שפע מן המקור שהוא שנפגם, ולכן ירדו ישראל למצרים שהם סוד הקלי' היושבת באחוריים של דעת העליון, וכמ"ש אצלנו בענין מצרים שהוא מצר העליון שהוא הגרון, ופרעה הוא העורף הקשה שבאחורי הדעת, והיו אותם הקלי' נאחזים ויונקים כל שפע הנמשך מן הדעת דו"א, ולכן ישראל שבאותו הדור שהם מן הדעת, אלא שהיו בסוד הפגם שהיו בחי' הניצוצות קרי, לכן נשתעבדו לפרעה ולמצרים היונקים כל שפע הדעת, יען כי הם גרמו לכל זה, וכל ענין הגלות הזה של מצרים היה לצרף ולתקן בחי' ניצוצות הקדושות ההם עיי"ש.

אבל 'ויקם מלך חדש על מצרים' וגו' שראה שבני ישראל רוצים להוציא כל הניצוצין האלו, לכן שעבד אתם בעבודה קשה בחומר ובלבנים, ולא יהיה להם זמן לתיקון הניצוצות.

דעוא דרעיון תשס"ט לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהרות מרבותינו ז"ע

וַיִּמְרְדוּ אֶת תִּיְהוֹם בְּעַבְדָּה קָשָׁה וּגְו' (א יד).

עצה היעוצה, אמונה שלימה, ששם את עמו אלהי ישראל, כי בכל צרתם לו צר (ישעיה סג ט), כי באמת ענין התגברות החשך והעצבות, הוא עצמו גלות מצרים, וימרדו את חיהם שהוא גלות הנשמה, במרה שחורה בעצבות, ולפעמים טועם בזה טעם מיתה, כי מתענוגי עולם הזה נפרש, ומעם אור וחיות עריבות אור עליון נסתלק ממנו, והרי לו מרידות מות, וכל זה גלוי לפני אל עולם, ויחזק עצמו וידבר לאל רכות ויבכה לפניו, ואמר מרן אור ישראל, הרב ישראל בן אליעזר 'אנכי אנכי' כשתדע שאנכי הוא אנכי, ואין עוד בכל תנועה (הוא מנחמכם) (ישעיה נא יב) בודאי, וזהו עצמו יציאת מצרים, האור הנמשך מתוך החשך (קהלת ב יג) הוה. ובפרט בערכי שבתות ויו"ט, שהם נקראים ערב, שהם החשך של שבת ויו"ט, כדי שיבוא אחר כך יתרון האור מתוך החשך בהירות של שבת ויו"ט, אע"פ שאמר רבינו הקדוש מוהר"ר אלימלך שסימן שהיה לו שבוע בקדושה, אם יש לו הארה עצומה בערב שבת, אבל צריך לזה הרבה סיעתא דשמיא, וקדוש כמותו הוא במדרגה זאת, אבל אני כתבתי כפי שהוא האמת, וכמו שקבלתי ממורי ורבי וממורי הגדולים תלמידי רבינו אלימלך ונגש לכל חי.

'נתיב מצוותיך' אמרה ד' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וַיִּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לָוִי וַיִּקַּח אֶת בַּת לָוִי (א כ).

כי קודם מתן תורה, הקדושים שהיו מופשטים מכל החומרי, לא היו מקפידין על העריות, עמרם נשא דודתו, יעקב שני אחיות, כמבואר בתיקונים (תיקון נו ז): לית לך לידמה ליוצרך, דאנת גרם, כידוע. אבל הקדושים שדימו צורה ליוצרים קודם מתן תורה, אע"פ שקיימו כל התורה, בזה לא הקפידו לקיים, ראובן נשא אחותו וכל השבטים וכדומה הרבה עשו הקדושים אשר בארץ, והיה על פי רוח הקודש. אבל אחר שניתנה תורה, מבואר בתורת כהנים (אחרי יג ג) אף משה רבינו נצטווה על העריות. מה בעי בזה לחדש, על מי שפירש מאשתו הכשירה אתה בא להזהירו על העריות, אלא קא משמע לך, כי אחר שניתנה תורה ונתחדשה הלכה, יהיה אחד אפילו מלאך איש

האלהים כמושה, אסור בעריות וחיוב מיתה וכתר, אע"פ שדימה צורה ליוצרו, אבל קודם מתן תורה לא עשו בזה הקדושים שום ריח ופגם בנפשם, חלילה לומר כך.

'זהר ח' ח"ג דף יד. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדַע אֱלֹהִים (ב כה).

ר"ל 'זירא' ראה רוחני, 'אלהים' הקב"ה, 'את בני ישראל' היינו עם ישראל, שכל ישראל היו רואים בשכלם הרוחני את אלקים. והוא מדרגה גדולה שאין למעלה ממנו, והוא בכחינת אהבת הבורא ב"ה כנודע למשכיל דקדושה. אע"פ כ' זידע' כלם 'אלהים' שהוא בחינת דין, ושתפו מדת הדין יראה ופחד לבחינת אהבת הבורא ב"ה, כדאיחא כיוצא בו בזה (כשלח נא): עיי"ש. לזה אמר הכתוב הקדוש 'זירא אלהים את בני ישראל' בפנים מאירין, בנהירין דאנפין, באהבה יתירה, אע"פ כ' זידע ישראל אלהים' שיש שם איזה דינים ג"כ, ונתכסה אף דלא תחויי והבן.

'בן ביתי' דף יד מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

וַיֹּאמֶר הַשְּׁלִיכְהוּ אַרְצָה וַיִּשְׁלַכְהוּ אַרְצָה וַיְהִי לְנֶחֱשׁ וַיָּנֶס מִשָּׂה מִפְּנֵי (ד ט).

כי הקב"ה אמר למשה 'השליכהו ארצה' שיסיר לגמרי מן הקליפות נגה, ולזה הקפיד עליו שלא יקבל את ערב רב נגה, אפילו שיש בהם עדיין טוב, ישליכם לגמרי ולא יקבלם, ומשה מרוב ענוה מיאן בזה לכך כתיב 'זישלכהו' כי השליך את הרע גמור, אבל כל עוד שיש בו עדיין ניצוץ הקדוש לא רצה להשליך ממנו. ולזה קיבל את ערב רב. ובהו תבין 'השליכהו' מלא יוד, 'זישלכהו' חסר יוד, כי הקב"ה רצונו שלא יקבל ערב רב שהם מנגה ומנחש, אע"פ שיש בהם ניצוץ קדוש אות יוד, ישליך אותם ולא יקבל עד שיבוא זמן תקונם, ומשה מרוב ענוה קבלם בלא רצון של הקב"ה, כמבואר בליקוטי תורה על פסוק (דברים לא יח) 'על כל הרעה אשר עשה כי פנה אל אלהים אחרים' עיין שם היטב. ולזה משה 'זישלכם' חסר יוד, שהשליך את הרע גמור אבל ערב רב שהיה בהם טוב קיבל, והם החריבו ביתנו וגרמו לנו גלות המר, וכל אריכות הגלות הוא על ידי ערב רב.

'היכל הברכה' דברים דף סה. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת חכמים

עיינום וביאורים מרבותינו ז"ע

וַיִּרְא מֶלֶאךָ הוֹי"ה אֱלֹו בְּלַפֵּת אֶשׁ מִתּוֹךְ הַשָּׁנָה (ג ב).

מרן האר"י ז"ל (ספר הכוונת דף יב: מובא במג"ע ואתחנן אופן עט) חרית לך, דתיבת הסנ"ה היא מספר ק"ך, כאן נרמז למשה רבינו שנתו. ולכאורה מפני מה נרמזו שנתו של משה דוקא בתיבה זו.

הנה הבאתי בס"ד כמה פעמים את דברי הוזה"ק (ח"ג קלח). דאצל אברהם אברהם נאמר פסיק, ואצל משה משה לא נאמר פסיק, מפני שמושה ביום שנולד היה בכל מדרגתו ושלימתו כיום האחרון, וזה מבואר בספר נועם מנדים בשם מרן הבעש"ט ז"ע על דברי חכמו"ל (הולין פט). דענוותנותו של משה היתה גדולה מאברהם, שאצל אברהם נאמר (בראשית יח כו) 'ואנכי עפר ואפר', ואצל משה נאמר (שמות לו ח) 'ונחננו מ"ה'. ופירש מרן הבעש"ט ז"ע דהנה אמרו חכמו"ל עה"פ (ישעיה נו טו) 'מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח' כי כל מה שגדול יותר הענוה כמו כן גדלה השראת השכינה, א"כ משה היה גדול בנבואה יותר מאברהם, משום הכי היה משה צריך להיות יותר עניו מאברהם, וזה 'הסנ"ה' אילן סרק, ומשה היה בעיני עצמו בריה גרועה מכל ישראל ממש כמו הסנ"ה, וזה הסנ"ה מספר ק"ך.

ולכן שפיר אמר מרן האר"י ז"ל דכאן רמז לו שנתו, היינו כי כל שנתו מאה ועשרים היה עניו בחינת הסנ"ה, ותמיד היה גדול כיום הראשון, הענוה היותר גדולה מפני גודל מעלתו כדברי מרן הבעש"ט, ולכן שפיר בהתגלותו בהסנ"ה נרמזו לו שנתו תמיד שוה כהנ"ל, וזה דבר נפלא בסיעתא דשמיא בדרך אפשר.

'פרי חיים' דף טו מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

עטרת רז

דזי תורה מרבותינו ז"ע

וַיֹּאמֶר הוֹי"ה אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְוַן לֶךְ שָׁב מִצְרַיִם (ד ט).

יוכלו לקבל התורה של חירות של שער החמשים, וזהו 'חכבר העבדה תבן אין ניתן לעבדך' (ה ט), וזה היה תוקף מרידות הגלות, ולזה הוצרך משה לחזור לבחינות עיבור וגלות 'שב' בלא ואו כי 'מרמו ליניקה, ועיבור הוא תלת כלולה בתלת, 'מצרים' מצ"ר י"ם, ביסוד הסתום, בבחינת עיבור, וכיון שמושה נשתתף עמהם, וירד לבחינות קמנות, אין להם פחד לירד, כי

'מצרים' ולא מצרימה. וכבר בארנו 'מצרים' הוא בעת שפתחה סתום כלילה בחינת ס' סתומה, ובגלות 'בתולה ואיש לא ידעה' בחינת ס' סתומה כידוע ממרן (עין חיים שער למ ד"). והקב"ה אמר לו למשה שישבו למדריגות לילה וגלות, והוא כובד הגלות שהיה על ידי הליכה זאת, כדי שירדו לנסיון של שער החמשים על ידי כח משה רבינו, ואז אח"כ

'היכל הברכה' דף יח מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

כמה פרטים בענין אמירה לנכרי. סימן רמג

השבת, שכל מה שאסור בשבת אסור לומר לנכרי שיעשה אותו בשבת. אפילו ישראל אחר. אסור לומר לגוי עשה מלאכת ישראל, אפילו שישראל הראשון קצץ לו, ואסור לומר שום דבר עשה מלאכת ישראל:

פרט ג. אפילו בחול אסור לישראל לומר מלאכה שנתתי בקבולת או באריסות עשה אותה אף בשבת אפילו מלאכת תלוש בבית גוי. אף על פי כן אסור לומר אף בחול עשה אותו בשבת שאני צריך לה:

פרט ד. אפילו עושה לו מלאכה בשביל טובה שקיבל ממנו כבר, והוא בבית גוי, והוא רואה, אין צריך למחות כלל:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

ד. כמבואר בשו"ע (סימן רנב ס"ב) דאפילו אם קצץ, והוא שלא יאמר לו לעשות בשבת, דכשאומר לו לעשות בשבת מיחזי כשלוחו של ישראל, ולא כעושה המלאכה לצורך עצמו.

ה. בשו"ע (סימן רנב ס"ב) ואם ראהו עושה מלאכתו בשבת, אם היה עושה בטובת הנאה צריך לומר לו שלא יעשה בשבת, ודעת רבינו הוא דבבית גוי אין מחויב למחות. דאין מחויב להושיב שומר בביתו וגם להגוי לא ישמע לו.

כלל ד. בענין אמירה לנכרי. ובו יהיו ט' פרטים.

פרט א. אמירה לנכרי בעצמו כגון בשביל אחר, או אפילו בשביל עצמו של גוי, ומכל שכן כשישראל נהנה, כגון מלא לך מים כדי שמשקה הוא בהמתו אחריו במה שישתייר^א, ואם אומר לו בפירוש שיעשה מלאכתו והגוי עושה בשביל ישראל, אסור מן התורה, ולא מהני קצץ כלל לזה ולא שום ענין:

פרט ב. אפילו עשה הגוי מעצמו לצורך ישראל צריך למחות בידו, לרבי יאשיה הוא איסור מן התורה ולרבי יונתן הוי דרבנן, ולכן אפילו בחול אסור לומר לנכרי שיעשה מלאכתו בשבת, אפילו לומר לנכרי באחד בשבת, שישכיר לו פועלים בשבת על אחר

א. כמבואר בהקדמה בסעיף ה', ובאופנים אלו אסור רק מדרבנן, משום ודבר דבר.

ב. בשו"ע (סימן שז ס"ב) אסור לשכור פועלים ולא לומר לא"י לשכור לו פועלים בשבת אע"פ שאין הישראל צריך לאותה מלאכה אלא לאחר השבת, שכל מה שהוא אסור לעשותו, אסור לומר לא"י לעשותו, ואפילו לומר לו קודם חשיכה לעשותו בשבת אסור.

ג. היינו שאין אומר לא"י לעשות בשבילו, אלא בשביל ישראל אחר.

עטרת תפארת

עוברות וסיפורים מרבתינו זי"ע

וישמע פריעה את הדבר הזה ויבקש להרג את משה ויברח משה מפני פריעה (ב טו).

על ידי בקשתם והפצרתם, אבל לאחר עשרים שנה תבוא עליהם הגזרה הנ"ל.

ונסע משה הבעל שם טוב, ומחמת פחד הרשעים נסע הבעל שם טוב עשרים פרסאות בהרף עין על ידי קפיצה, כי זה הענין של קפיצת הדרך' היה נקל לו [להבעל שם טוב] לעשותו, כנודע גדל כח הבעל שם טוב בקפיצת הדרך, ממעשה ששלח אחריו **רבי אבא מדראהביטש** להבעל שם טוב שיתפלל עבורו לפי שנשתגע אשתו, (הבעל שם טוב התפלל אז תפלת מנחה בעיר פאדהיץ, ומיד בתחלת הלילה כבר בא הבעל שם טוב על ידי קפיצת הדרך' לקהלה קדושה דראהביטש אצל רבי אבא הנ"ל, אף שהיה מרחק רב מעיר פאדהיץ לעיר דראהביטש, (התפלל אז תפלת מעריב בבית הקנסת שבעיר דראהביטש כמפרסם המעשה הזאת.

לעתה חוזר למעשה הקודם, שהרשעים רצו להכות את הבעל שם טוב: [ואמר אז הבעל שם טוב, שאם היו נוגעין בו הרשעים להכות אותו, היה נחרב חצי עולם, (כל זה המעשה שהרשעים רצו להכותו נגדם על ידי נחשים צפעונים שדברו עליו סכה ולשווה הכע, ולולא כן היה הבעל שם טוב מביא את הנאגלה, והיה מחזיר את כל העולם פלו למוטב.

'נתיב מצותיך' עם ביאור משולב, נתיב היחוד ד ד

מו הינו הנשן יחד עם הבעל שם טוב ונשתכרו, וכשכרו הרשעים שנפל עליהם תרדמה גדולה וכבדות מחמת שכרות הינו, אזי צוו לסגור את המבצר שעשו בו את הסעודה בדלתים וברית חזק כדי שלא יוכל הבעל שם טוב לברוח מהם, והתחילו הרשעים לבזות אותו [את הבעל שם טוב] ולרבי עמו, אבל הכרחו לחדל מזה, כי נפל עליהם שנה עמקה ונעשו כפגרים מתים.

(הוא [הבעל שם טוב] צנה למשרתו שיקסר את המרפב עם הסוסים כדי לשע משה. ואמר לו המשרת: **רבנו**, הרי הדלתים של המבצר סגרו הרשעים במגעול וברית חזק, והאיד נוכל לצאת מכאן ולנסע. ואמר הבעל שם טוב להמשרת: לך אמר להם [לדלתות ולברית] משמי שיתפתחו, והלך המשרת ואמר דבר זה אל הדלתות והברית, ואז נפתחו הדלתות והברית ברעש גדול, וכשכרו הנשים שלקהם [של הרשעים] את המופת הגדול הזה שעשה הבעל שם טוב לנגד עיניהם, אז בקשו הנשים ממנו [מו הבעל שם טוב] בבכי שיתחל להם כדי שלא יהיה מגיע להם שום ענש על ידו.

והשיב להם [הבעל שם טוב]: שנגזר עליהם שרפה ומגפה ודלות, וכל הנולד מהם יהיה לו מום, והפצירו בו הנשים שישיר מהם הגזרה, ואמר הבעל שם טוב שיעד עשרים שנה יתעכב הגזרה

בכל עת, שעומדים הרשעים שהם הנחשים השוכרים אשר שרשם מקלפת הנחש העליון, ונושכין לצדיקים בחכבות שבשפתותיהם על ידי השגה ולשווה הכע, ואפלו לצדיק גמור כשהקדוש ברוך הוא רוצה להעלהו למדרגה היותר עליונה שולח לו אנשים רשעים לצערו, וכמו שהיה למרן [הבעל שם טוב] שצערו אותו מאד הרשעים, עד שפעם אחת שלחו הרשעים אחריו שביבא אצלם, ואמרו להבעל שם טובי שהם צריכים לו לאיזה ענין, וזה היה שקר, אלא הכונה של הרשעים היה שביבא אצלם כדי להכותו ולהרגו, והוא [הבעל שם טוב] אף על פי שראה הכל וידע שפונתם להרגו, אף על פי כן נסע אליהם.

וכשבא הבעל שם טוב לשם עשו לו הרשעים סעודה גדולה, והשקהו [להבעל שם טוב] יין ושן של מאה שנים, שהיה יין חזק מאד עד שפשהו שותין ממנו מעט היו משתכרו, והכונה של הרשעים היה להבעל שם טוב שיתפזר משנת הינו הזה, ובתוך השכרות יעמדו עליו להכותו מפת רצח, ואז צנה הבעל שם טוב שיתנו לו תפוחים, והיה לו [להבעל שם טוב] פגנה ושם יחיד באכילת התפוחים להפיג על נדם את שכרות הינו, לפי שהתפוחים מפיגים את הינו כמבאר ביה"ה' (טמיון טו), והבעל שם טוב שתה אז הרבה מו הינו הנשן ולא נשתפר, והם [הרשעים] בהכרח גם כן שתו

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ל

וְיֹשֵׁב מִשָּׁה אֶל הוֹי"ה וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי לְמָה הִרְעִיתָה לְעַם הַזֶּה לְמָה זֶה שָׁלַחְתָּנִי (שמות ה כב).

המאמין בה' אינו מרגיש שום צער

בעי בר נש להתחזק עצמו הרבה, אע"פ שרואה כמה התרחקות וכמה הסתרות וכמה יסורין ודוחק וחלישות דעת יסובב אותו, יחזק עצמו ויאמץ לבבו, וידע בידעיה שאין שום מציאות בלתי השם יתברך, ושם אתו עמו אלופו של עולם, אע"פ שאינו מרגיש ולבו מטומטם כאבן בעצבות וצער, ביה ישוה בטחונה ותוקפיה בשמא קדישא אתקיים בעלמא (זוהר ח"ב כב).

תאמינו לי אחיי, כי אם לאו זה הידיעה שבכל תנועה אלופו של עולם, והשגחתו יתברך על כל פרטיות ועל כל תנועה, כבר ימים רבים הייתי אבד מן העולם אשר עברו עלי מן הדוחק ועוני וטילטול וצער וגלות חירופין וגידופין, ואחרון הכביד חלישות דעת, ויהשם עזרתה לי (תהלים צד יז) שאיני מרגיש מזה, כי ידעתי שבכל תנועה [שם] אלופו של עולם, והארות אור עליון מטריד אותי ומחיה אותי שלא ארגיש כלל לא מהם ולא מהמונם, ובזה אשווי תוקפיה בשמא קדישא ואתקיים בעלמא...

ולזה אמר משה **'אדני למה הרעתה לעם הזה'** (שמות ה כב), למה ירגישו שום צער, בודאי [הוא] מחסרון אמונה, אם כן **'למה זה שלחתני'** כיון שאין בס אמונה אין להם זכות שיגאלו. **'והצל לא הצלת את עמך'**, כי למה לא נתפרשו מן הצער ('הצלת' הוא לשון הפרשה - בראשית לא, טז. רש"י). על ידי הארות דביקות חיות שמך הגדול, ש[מחמת] חיות ודביקות שלך היה להם להיות מופשטים שלא ירגישו את הצער, וכיון שאינם במדרגה הזאת 'למה שלחתני' שאגאל אותם, באיזה זכות אגאלם.

ובאמת משה היה לו לתלות בעצמו, כיון שלא נח רוחיה (זוהר ח"ב כב): ... שאם היה נח רוחיה היו זה גם לישראל שלא ירגישו, והיו מופרשים בהתפשטות החומר באהבה עזה. וזה (שם ו ב) 'וידבר אלהים דינא, ויאמר אליו אני יהוה', אף בעת שאני אלהים ודיין, זה לערך המקבלים, אבל מצדו יתברך 'אלהים' הוא עצמו 'יהוה' רחמים וחסד כולו הוא...

'זוהר ח' ח"ג דף כד :

בכל צער שיש לאדם יאמין ששם גנוז אלופו של עולם ועי"ז תסתלק הצרה

שמעתי ממורי. (תולדות יעקב יוסף בראשית אות א', וישב אות ו') ענין 'אמר אויב [ארדוף אשיג אחקלך] גו' (שמות טו ט), חמשה אלפ"ן, ששם בצר ואויב, מסתתר שם אלופו של עולם. וכן בכל הצער והרדיפות שיש לצדיק מן ראשי ערב רב, הכל גניז שם אלופו של עולם, אף רודף הידוע יש בו שם סא"ל. ואחר שידע האדם, שאין שום מסך מבדיל בינו ובין אלהיו בכל רגע ובכל שעה, אפילו כשיושב בשוק ומדבר עם נכרים הכל יתבונן שיש שם מציאות אלהות, ולא ישקר ולא יעשה רמיה בשווקים וברחובות, 'אבקשה את שאהבה נפשי' (שה"ש ג א), בשמירות המחשבה להיות קדוש, ובפרט בעת תורה ותפלה, גם שיעלו לפניו כמה מחשבות זרות, שהם לבושין וכסוין, שגרמת בעונך שהקב"ה מסתתר אצלך בכמה כסוין ולבושין כאלו, אבל אחר שתדע ששם הקב"ה אלופו של עולם, ותשבר לבך בהכנעה ובאין לפניו, אזי יסתלקו כל הסתרות, ותאיר עליך אור אין סוף אלהותו יתברך.

'לקט אמרי פנינים' אות ג

ע"י אמונה ניצול מכל מיני צער

בכל מיני צער והתכסות והסתרות אור אין סוף, יש שם ניצוץ אלהות הקדוש ממנו יתברך, אלא שהוא מלוכב בתוך כמה לבושים, וכאשר יתן לב להבין שגם כאן הוא יתברך ממש אתו עמו, אף שאינו מרגיש כלל חיות אלהות, אף על פי כן יאמין וידע באמונה שלימה ובידיעה ברורה שגם כאן אתו עמו ממש השם יתברך, ואז הוסר הלוכב ונתבטל הצער באמונה שלימה שהכל אורו יתברך, בטלן כל המחיצות, ונעשה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, כי מצדו יתברך אלהים דין קשה הוא עצמו ממש הויה אחדות אחד שוה בשוה פנים בפנים, בטלן לגבי אור אין סוף, והוא קשיר להון ומייחד להון (פתח אליהו), אלא שעל ידי עוונות נעשה מצידנו כביכול (ו)פירוד, [נ]מרגישין צער ממדת הדין, וחיות ושמחה ממדת הרחמים.

אבל כשהוסר הלוכב על ידי אמונה שלימה, אף שהוא בקטנות וצער עד שכמעט טועם טעם מיתה, ויאמין ששם ממש אלופו של עולם עמו, ובזה יוסר הצער ונעשה בעצמו רחמים וברכות וחיות, ורואה שאין שום רע בעולם, כי גם הנחש והקטנות ומדת דין תקיף מוכן לכל טוב, וינקחו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור' (דברים לב ג), והכל באמונה שלימה נעשה היחוד, והכל חיות ואור אין סוף אחד יחיד ומיוחד, וכשמסדר שבחו של מקום שמלא כל הארץ כבודו ממש והכל אחדות אחד, אזי באמונה שלימה מדרגה הקטנה הוא עצמו המדרגה הגדולה, ברוך הוא וברוך שמו חי וקיים לעד.

'היכל הברכה' במדבר דף קלו :

כשהאדם שרוי בצער ועצבות שולט עליו היצה"ר רח"ל. וכשיתחזק וירחיב לבו בשמחה אין ליצר עליו שליטה

הענין, שצריך תמיד בכל מעשיו לכון להמתיק הדינין ולהמשיך כל טוב על ישראל, כי כל הרע נאחז בגבורות. ובעת שאדם בקטנות בצער בחשכות, שולט עליו הרע של היצר להמשיכו לתאות ולהרהורים רעים ר"ל, וכשממתיק הדינים וכולל שמאל בימין, ומרחיב לבו בלב שמח ובהרחבת הדעת ובהאבת ישראל, לב פתוח מבדוח בחדוה נמתק בימינא, ומקבל כל האדם בסבר פנים יפות, פנים נהירין משמחת של אור התורה והמצוה, משמחה שזכה ששמו ישראל, אשרינו מה טוב חלקנו ומה יפה ירושתנו, שאנחנו מייחדים שמו בכל יום פעמיים באהבה שמע ישראל ה' אלהינו יהוה אחד, ויהיה תמיד לבו פתוח ולא אטום.

אזי אף היצר אין לו עליו שליטה, ומשלים עמו. ובכל מעשיו ותנועותו שלו יכוין למתק הדינין ולייחד יחודים, ואף עובדות ועשיות גשמיות יעשה בכוונה לשמא דקב"ה וביחודים, באהבת ישראל בלב שמח ופתוח, נכנע ושפל, בלול באהבת ישראל לשמא דקב"ה, אז יזכה להעלות המלכות עד חכמה.

ואי אפשר לבוא למדרגה זאת בתכלית הטוב, אלא בשימוש צדיקים אמיתים **תלמידי תלמידי של מרן אלקי הבעש"ט זצ"ל נר ישראל**, כי צדיק הדור מעלה את כל העולם לחכמה עליונה. זהו יהובא אל אהרן הכהן' (ויקרא יג ב), דא קב"ה. בזוהר (ח"ג מט): הכי תנינן, 'נגע צרעת' (שם ט דא

דינא תקיפא, 'צרעת' סגירו דנהורא עלאה סגירו דטיבו עלאה.

'נתיב מצותיך' אמונה ג, כו

סגולה להניצל ע"י הזכרת הזכויות

אין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה (ירושלמי שבת פ"ב ה"ו), 'בהשפטו יצא רשעי' (תהלים קט, ז), יצא צדיק אין כתיב כאן אלא 'יצא רשעי', מכאן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה. פירוש שהרשע הוא תמיד צדיק בעיניו וזוכר לעצמו זכויותיו, ואי אפשר כלל למדת הדין לשלוט עליו. וכן הוא סגולה אף לצדיק שתמיד הוא גרוע בעיניו, **שבעת צרה יזכיר זכויותיו ויהיה צדיק בעיניו**. ולזה אמר כשיהיה זה הרשע נשפט, 'יצא רשעי' יהיה בעיניו שהוא רשע, ואז השטן מקטרג בשעת הסכנה ויפול לשאול תחתית, אמן כן יהי רצון.

'עצי עדן' שבת ב, ו

כשאדם בעת צרה יקבל על עצמו הכנעה עצומה ויוושע

הכלל, הכנעה אמת מבטלת כל הגזירות רעות והיסורין, ושקול כנגד כולם. וכשאדם בעת צרה, יקבל על עצמו הכנעה עצומה בלב אמת, יראה פלאות ישועת השם בהרף עין, והוא הכנעה המבררת הסיגים והרע מן האדם בעת עיבור וקטנות, ונמשך הדעת משיח בן דוד בבחינתו.

'נתיב מצותיך' נתיב התורה א, כח עמו אנכי בצרה

בכל מיני צער יש שם ניצוץ ממנו יתברך אלא שהוא בכמה לבושים, וכאשר יתן לב להבין שגם שם אתו עמו יתברך, הוסר הלוכב ונתבטל הצער, כי צדיקא שלוחי דמטרוניתא, ומה שחסר להם ידעו שזה החסרון הוא בשכינה והוא צער אמיתי, אבל צער גשמי הוא הבל.

'היכל הברכה' בראשית דף רלח.

על ידי שמקבל עליו מסירות נפש ממתיק את כל הצרות והדינים

מאוד יחזק עצמו לקיים 'כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה' (קהלת ט, ז), דהיינו לקבל עליו מסירות נפש בכח אף שאינו עושה בפועל, ואזי מעלה המלכות לבניה, וממתיק כל הצרות והדינים כאלו היה צדיק גמור. וכל אחד מישראל, אף קל שבקלים, מוכן בכל עת ומקבל עליו למסור נפשו באמת, למות על קדושת שמו הגדול, ובזה מבטלין כל הגזירות רעות להמשיך כל טוב על ישראל אמן.

'נתיב מצותיך' אמונה ג, כ

תלמידי חכמים מצטערין עם הציבור

דרכן של תלמידי חכמים עמלים בתורה לשמה בשמחה, ומצטערין עם הציבור באמת, ומבטלין כל גזירות רעות, ומצער עצמו אף בצרת יחיד.

'שלחן הטהור' סימן קע, ט

רבינו אלימלך מליזענסק ביטל כל הצרות של חבלי משיח

ואמר [רבינו אלימלך מליזענסק], חידוש נפלא הוא לי על התנאים, שצפו ברוח קדשם עד סוף כל הדורות, וכתבו כל כך גזירות רעות ויסורים שהיו קודם ביאות משיח, ולא ראו שאלימלך יהיה בעולם, וכל אלו הרעות והגזירות כבר המתיק אותם וביטל אותם אלימלך, כל זה שמע מורי חמי [הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב] זצ"ל מפיו הקדוש.

'נתיב מצותיך' אמונה ד, ה